

[Statsministeren.]

fundets Side kun hilse med Glæde, og jeg erkender med det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen, at man i hvert Fald hist og her sporer saadanne Tendenser, som meget naturligt har forandret Billedet af Arbejdsforholdene i nogen Grad. Og jeg kunde navnlig ønske, at man, hvis vi staar overfor vanskelige Tider, overfor nye økonomiske Vanskeligheder, fra begge Sider vil møde disse med Bestræbelser for Samvirke og ikke med Trusler om Lønnedsættelse eller Kamp, saaledes som man fra andet Hold er begyndt. Jeg tror, at Talen om Samvirke mellem den moderne virkelige Produktion og Arbejderne er en Tale, som godt kan føres, og som ogsaa kan give Resultater. Men Forudsætningen er naturligvis, at man herunder anerkender Arbejderne som et uundværligt og lige saa nødvendigt Led af Produktionssystemet som de andre Dele heraf, og at man ikke til enhver Tid staar rede til at overfalde Arbejderne, naar man mener, at de økonomiske Forhold gør Tiden gunstig for Overfald.

Med Hensyn til Aabningstalen sagde det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, at der var Mangler og ingen Nyheder i denne Tale. Triumferende sagde han: Se, der staar f. Eks. ikke et Ord i Talen om Lønningslovene. Nej, men jeg maa jo tilstaa, at der er visse Ting, som jeg ikke anser for fornødne. Der er da ingen, som ikke ved, at Spørgsmaalet om Lønningslovene behandles i en nedsat Kommission, hvorfra Betænkning kan ventes. Det forekommer mig ikke, at det var paakrævet at sige noget herom i Aabningstalen, selv om det naturligvis paa den anden Side heller ikke kunde have gjort noget, om der havde været en Sætning derom. Det kan ikke siges at være paakrævet at fortælle, at man venter paa en Kommissionsbetænkning, og at man, naar denne foreligger, vil tage Standpunkt til den. Andet eller mere kunde der nemlig ikke siges, og da jeg nu har sagt det, haaber jeg, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller vil være lykkelig over at have faaet denne Oplysning.

Jeg forstod, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller i en Række Bemærkninger søgte at genkalde i Erindringen, at det konservative Parti en Gang havde en Erhvervs politik, væsentlig baseret paa Toldloven. Det ærede Medlem var aabenbart tilbøjelig til paa ny at fremhæve Toldbeskyttelse eller Toldtrusler som en gavnlig Vej i Erhvervsøjemed. Jeg tror, ligesom det ærede Medlem Hr. Christmas Møller selv troede det for et Par Aar siden, at den Tid er overstaaet, hvor der med Nytte kan tales om disse

Ting. Jeg kom til at tænke paa, da jeg gennemsaa det ærede Medlems Tale, en Tid, hvor det ærede Medlems Parti paa en Maade jo havde Magten, nemlig Tiden fra 1926—29, og da skete der dog ikke noget epokegørende paa dette Omraade, til Trods for at det ærede Medlem havde Magten. Der skete det, at det ærede Medlem Hr. Christmas Møller i en offentlig Udtalelse sænkede den konservative Told-Erhvervs politik ned i den Ubemærkethed, hvorfra den aldrig burde været hentet op. Saadan var vist omtrent Ordene. Det var, hvad der skete den Gang, det ærede Medlem havde Magten. Mon nogen saa tager det synderlig alvorligt, at det ærede Medlem nu, da han ingen Magt har, kommer og giver sig til at tale om det af ham selv i Ubemærketheden nedsænkede Spørgsmaal? Jeg tror ikke, at det ærede Medlem nu faar nogen til at tro paa den særlige Erhvervsinteresse hos det konservative Parti. Den lærte vi tilstrækkeligt om netop i Perioden 1926—29. Men dernæst er det i øvrigt klart, at vort Land ikke kan bygge noget varigt paa saadanne Teorier, som det ærede Medlem tumlede med. Vi kan hverken ved Trusler eller ved virkelig Toldbeskyttelse skabe en varig Bedring og en varig Produktionsordning i vort Land, og vi kan det navnlig ikke paa en Tid, hvor man fra alle Sider erkender, at nu maa man ind paa nye Veje, bort fra Toldskrankerne. Selv om det vil komme til at gaa langsomt, og der vil være uhyre Vanskeligheder dermed, saa er dog Erkendelse det første Skridt paa den rette Vej, og denne Erkendelse foreligger dog nu i videre Udstrækning end nogen Sinde tidligere i international Bedømmelse.

Det ærede Medlem havde derfor ogsaa sin Opmærksomhed henvendt paa andre Midler. Han nævnte saaledes Markedsudvalgets Betænkninger og de Møder, der i Sommer blev afholdt med Erhvervenes og Bankernes Repræsentanter. Det ærede Medlem refererede her, at Ministrene den Gang sagde til Erhvervene: Se, her er nogle Oplysninger, og saa maa Erhvervslivet udrette Resten! Det er nu et lidt forfalsket Referat, det ærede Medlem her gav. Det gør naturligvis i og for sig ikke noget, det kunde jo enhver høre paa det. Selvfølgelig er det rigtigt, at Erhvervene, at Produktion, Handel, Banker, som driver Forretninger, maa være toneangivende med Hensyn til, hvor de vil sælge deres Varer, og om de kan sælge dem i det hele taget, og det erkendte det ærede Medlem i og for sig ogsaa, selv om han altsaa havde en Tone af Misfornøjelse over, at vi fra Ministrenes Side ikke havde